

MAJKL DOBS

Kula od karata

Prevod sa engleskog

Dejan Acović

Beograd

2019.

DERETA

Biblioteka
IN

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
Michael Dobbs
HOUSE OF CARDS

Copyright © 1989, 2014 by Michael Dobbs
Copyright © ovog izdanja *Dereta*

DEO PRVI

PROMEŠAJ

Ništa nije trajno, ništa ne traje zauvek. Ni smeh, ni požuda, a ni sam život. Ništa ne traje zauvek. Zbog toga izvlačimo najviše iz onoga što imamo.

Zašto tračiti život u potrazi za epitafom? U dragom sećanju. Samo bi budala ovo urezala sebi iznad glave. To nije ništa drugo do sentimentalno preterivanje. Suočimo se sa činjenicama, život je igra u kojoj se gubi ili dobija, a politika je ono što odlučuje ko je pobednik, a ko gubitnik. Sviđalo se to nama ili ne, svi smo igrači.

Poštovali su ga svi koji su ga poznavali. Još jedno monumentalno cmizdrenje. Nije za moj spomenik. Ne motiviše čoveka poštovanje, nego strah; tako se grade carstva i započinju revolucije. To je tajna velikih ljudi. Kada se čovek boji, slomićete ga, u potpunosti uništiti njegovo samopoštovanje – to uvek sledi. Temeljni strah opojan je, nadmoćan, oslobađajući. Uvek jači od poštovanja.

Uvek.

GLAVA PRVA

Četvrtak, 10. jun

Činilo se da je jedva koji trenutak prošao otkako se vratila kući, iscrpljena, saplićući se o poslednji stepenik, ipak, jutarnje sunce već je zabadalo palce u njene oči dok se šunjalo iza zavese i počelo da se gnezdi na njenom jastuku. Nervozno se okrenula. Glava joj je bila teška, stopala otekla, a krevet pokraj nje prazan. Nije trebalo da dokrajči drugu flašu „libfraumilha”. Spustila je gard, zaglavila se u ćošku s nekim gmizavcem iz *Sana* koji je bio sav u aknama i aluzijama. Morala je poslednje kapi vina da prolije po njegovoj košulji pre nego što je ustuknuo. Hitro je pogledala ispod pokrivača, samo da se uveri u to da nije sasvim zajebala stvar i da je ne vreba otuda. Uzdahnula je; nije se potrudila da skine čarape.

Meti Storin izlupala je svoj jastuk dok se nije pokorio i ponovo spustila glavu. Zaslužila je još nekoliko trenutaka u krevetu; znala je da večeras nema spavanja. Izborna noć. Sudnji dan. Osveta Glasača. Proteklih nekoliko nedelja bilo je pakleno za Meti, pod opsadom urednika, u prevelikoj

stisci s rokovima, rastrzanoj između uzbuđenja i iscrpljenosti. Možda će nakon ove večeri moći da uzme nekoliko slobodnih dana, da pospremi svoj život, da poradi na kvalitetu vina i muškaraca s kojima će provesti več. Čvrsto se umotala u pokrivač. Čak i u blesku ranog letnjeg sunca osećala je hladnoću.

A tako je još otkako je napustila Jorkšir pre skoro godinu dana. Nadala se da će biti u stanju da za sobom ostavi sva optuživanja i ljutnju, ali sve to još uvek je bacalo hladnu senku, svuda je pratilo, naročito u krevetu. Drhtala je, zarivši glavu u izgužvani jastuk.

Pokušala je da bude filozofski nastrojena. Na kraju krajeva, nije više imala nikakvih emotivnih trzavica, ništa joj nije stajalo na putu da otkrije je li zaista sposobna da postane najbolji politički izveštač u divljem muškom svetu. Jedino se bavila sobom, nije imala čak ni mačku. Ali teško je biti filozofski nastrojen kad vam je hladno po nogama. Ili kad nemate čistog veša. Zbacila je pokrivač i iskobeljala se iz kreveta, samo da bi ustanovila da joj je komoda s vešom prazna. Pogrešno je sračunala, zaboravila, mnogo toga je imalo da se uradi a premalo vremena za bilo šta, najmanje za to jebeno pranje veša. Pretražila je ostale fioke, svaki ugao, napravila nered, ali nije pronašla ništa. Dođavola, dobro je što je nijedan muškarac ne posmatra dok to radi. Zaronila je u korpu s vešom, preturala po njoj i naišla na gaćice koje su tu prebivale nedelju dana, ali ih je obukla samo jednom. Prevrnula ih je, uvukla se u njih. Spremna za bitku. Sa uzdahom, Meti Storin otvorila je vrata kupatila i nastavila sa svojim danom.

Dok se sumrak razlegao po junskom nebu, četiri seta HMI televizijskih reflektora sa živinim oksidom klikitali su

tupim udarcima, intenzivno bojeći pročelje zgrade. Sjajno svetlo duboko se urezivalo u ko bajagi džordžijansku fasadu glavnog sedišta stranke. Zavesa se zavijorila na prozoru na trećem spratu, kada je neko bacio kratak pogled na ono što se događa napolju.

Noćni leptir takođe je video reflektore. Čekao je nadolazeću noć, počivajući u šupljini na jednom od tornjeva obližnje Crkve Svetog Jovana, ljupke crkve koju je Ren sagradio na sredini Smit skvera. Crkva je odavno obesvećena, Svetog Jovana više nema, ali njegova četiri tornja od krečnjaka još uvek dominiraju sada bezbožnim trgom u srcu Vestminstera. Ljudi su prezrivo gledali, frktali s neodobravanjem. Ali ne i leptir. Počeo je uzbuđeno da treperi. Raširio je svoja krila, privučen desetinama hiljada vati i milionima godina nagona.

Noćni leptir napregao se u vazduhu rane večeri, goneći svoje telo duž svetlosne reke. Leteo je iznad glava narastajuće gomile, iznad meteža i užurbanih priprema. Bliže, sve bliže je leteo, požudan, strastan, zabludeo, ambiciozan, nesvestan svega ostalog osim sile koja ga privlači, sile nesanjane, bez otpora. Nije imao izbora.

Nakratko je blesnulo kada je leptir pogodio sočivo, milisekundu pre nego što su se njegova krilca obmotala oko užarenog stakla i iščezla. Dok je padao ka zemlji, iz njegovog spaljenog, ugljenisanog leša širio se mai oblak očaja. Noć je odnela svoju prvu žrtvu.

Još jedna od ranih noćnih žrtava oslanjala se na ispolirani šank u „Markizu od Grenbija”, upravo iza ugla gde je metež bio sve veći. Pravi markiz od Grenbija bio je popularna vojnička figura pre više od dve stotine godina i imao je više pabova sa svojim imenom od bilo koje ličnosti u zemlji, ali markiz se upleo u politiku, izgubio se i umro u

dugovima i bedi. Prilično slična sudbina spremala se Čarlsu Kolingridžu, kako su tvrdili njegovi brojni tolerantni prijatelji. Ne samo da Čarls Kolingridž nikada nije bio izabran na izborima nego nije ni markiz; u to vreme je to bilo neprihvatljivo. Kolingridž je bio u pedesetim, izgledao je starije, istrošeno, i nije imao naročito slavnu vojničku karijeru – dve godine nacionalne službe koja mu nije ostavila mnogo više od osećanja sopstvene nedoraslosti životu. Čarli se uvek trudio da bude pristojan, ali je veoma često dolazio u neprilike. Događa se kad ste skloni piću.

Dan mu je otpočeo rano, sa brijanjem i kravatom, ali sada je počeo da se ukazuje korov i kravata je visila na pola koplja. Oči su govorile barmenu da mu prethodne dve čaše duple votke nisu prve od jutros. Ali Čarli je bio pijanac koji ima duha, uvek spreman za osmeh i ljubaznu reč. Gurnuo je svoju praznu čašu preko šanka.

„Još jednu?“, pitao je barmen, podozrivo.

„I jednu za tebe, dobri moj čoveče“, odgovorio je Čarli, tražeći novčanik. „A, izgleda da sam kratak“, mrmljao je, u neverici gledajući usamljenu novčanicu. Preturio je po džepovima, izvadio ključeve, sivu maramicu i nešto sitniša. „Ma znam da imam negde...“

„Ova će biti dovoljna“, odgovorio je barmen. Za mene ništa, hvala. Biće ovo duga noć.“

„Da, hoće. Moj mlađi brat, Hal, znate ga?“

Barmen je odmahnuo glavom, gurnuo je piće preko poliranog šanka, zadovoljan što je stara pijanica ispražnjena, pa će i njegov bar uskoro biti ispražnjen.

„Ne znate Hala?“, Čarli je iznenađeno upitao. „Morate ga znati.“ Gutljaj. „Svi znaju Hala.“ Još jedan gutljaj. „On je premijer.“

GLAVA DRUGA

Za političara je dobro da ima viziju. Da, Ono sa Vizijom, samo ulaznica. Stvarno korisno, zar ne? Jer na vedrom danu najveći broj političara može da vidi – pa, znam neke koji mogu da vide sve do Batersija.

Fransis Juan Erkart bio je višestruka ličnost, član parlamenta, član državnog saveta, što mu je davalo naziv veoma uvaženi, ministar krune i zapovednik visokog odreda Britanske imperije. Bio je sve navedeno, i to je bilo njegovo mračno kraljevstvo, pa ipak nije u potpunosti uživao. Bio je sateran u ugao male i prenatrpane dnevne sobe, žestoko pritisnut odvratnom standardnom lampom iz 1960, koja je pokazivala sve znake korozije. Opkoljen gomilom matrona koje su izigravale njegove činovnice u izbornom okrugu, onemogućivši mu priliku za bekstvo dok su ponosito blebetale o svojim đinđuvama sa rasprodaje i šiljatim cipelama. Čudio se zašto se ovoliko bakću oko svega. Ovo je bio suburbani Sari, oblast A i B društvenih klasa prema terminologiji anketara, gde su pasoši bili u pripravnosti i

rendž roveri parkirani pored puta. Rendž roveri? Jedino bi zagazili u blato ako bi nepažljivo prešli preko ivičnjaka petkom uveče, ili kada bi ispuštali svoje Džonije i Eme u škole. Kampanja je u ovoj oblasti bila skoro vulgarna. Ovde nisu brojali glasove: merili su ih na vagi.

„Još jedan *vol-au-vent*, gospodine Erkarte?” Žena s viškom kilograma grudi omotanih maramom s krupnim cvetovima, koji kao da su skrivali dve zavađene mačke, pružila mu je tacnu s komadom gnjecavog peciva.

„Ne hvala, gospođo Morkom. Bojim se da ću eksplodirati!”

Nestrpljivo. Bila je to greška, jedna od onih koje se provlače već generacijama. Erkartovi su bili ponosita ratnička familija sa škotskih planina, imali su zamak na obali Loh Nesa, ali onda su došli Makdonaldsovi i zamak je sada u ruševinama. Erkart se sećao detinjstva - svežeg i kristalno čistog vazduha u močvarama, svog starog slugu s kojim je satima ležao u vlazi i slatkoj mirisnoj paprati čekajući da se pojavi odgovarajuća patka, baš kao što je zamišljao svog starijeg brata Alastera, koji slično tako čeka Nemce iza ježeva u okolini Denkerka. Njegov brat ga je zvao Ef-Ju, nadimak koji su obojica imali po ocu, godinama pre nego što je Fransis uspeo da shvati zbog čega. Nije ga ni bilo briga, bio je srećan da ga prepoznaju po njegovom velikom bratu. Ali Alaster se nije vratio kući. Njegova majka je bila slomljena, nikada se nije oporavila, živela je od sećanja na izgubljenog sina, zanemarujući Fransisa, tako da je Ef-Ju naposljetku došao u London, na jug. U Vestminster. U Sari. Napustio je sve svoje dužnosti. Majka više nikada nije govorila s njim. Prodati svoje nasleđstvo bilo bi neoprostivo za celu Škotsku, a tek za Sari?

Uzdahnuo je, čak i kad se smešio. Ovo je bio osamnaesti lokalni odbor toga dana i entuzijazam s kojim je započeo jutro odavno je splasnuo i preobratio se u pretnju. Ostalo je još četrdeset minuta do zatvaranja glasačkih mesta i poslednji glas je ubačen. Erkartova košulja bila je mokra. Bio je umoran, osećao se nelagodno, stisnut u gomili žena koje su ga proganjale poput upornih španijela.

Ipak je zadržavao svoj osmeh, pošto će mu se život svakako promeniti, kakav god bio rezultat. Erkart se godina-ma uspinjao političkom lestvicom, od mesta u parlamentu, preko nižih zvanja u ministarstvu, a sada učestvuje u radu kabineta kao šef parlamentarne većine - jedna od desetak najmoćnijih pozicija u vladi. To mu je obezbeđivalo sjajnu kancelariju u Dauning stritu broj 12, nekoliko koraka od premijerove. Pred vratima broja 12 srele su se dva najpoznatija Britanca svih vremena, Velington i Nelson, prvi i poslednji put. Zidovi su odzvanjali istorijom i autoritetom koji je sada u njegovim rukama.

Ipak, Erkartova moć nije proizlazila neposredno iz njegove javne funkcije. Uloga šefa parlamentarne većine naizgled je delovala marginalizovano. Erkart nije imao veliki kabinet ili brojnu činovničku mašineriju kojom bi upravljao; nevidljiv, uvek iza kulisa, lišen govora u javnosti i intervju na televiziji. Čovek iz senke.

Takođe i čovek discipline. Bio je „uterivač”, onaj čiji je posao da malo pritisne. Ne samo da je bio poštovan nego su ga se pomalo i bojali. Bio je najpronijljiviji sekretar u vladi. Da bi bio siguran u svaki glas, u pô dana i noći morao je da zna gde se njegovi parlamentarci nalaze - u dušu da ih poznaje - s kim šuruju, s kim možda spavaju, da li će biti dovoljno trezni da glasaju, da li su im ruke u nečijim

džepovima ili na nečijoj ženi. Sve ove najtananije tajne beležio je u crnoj knjizi, zaključanoj u sefu, do čijeg ključa čak ni premijer nije mogao doći.

Takve informacije znače moć u Vestminsteru. Zahvaljujući visprenošću njegovih saradnika, mnoge Erkartove stranačke kolege ostajale su na svojim funkcijama uprkos raznim ljubavnim aferama, koje su zataškane. Parlamentarci spremni na pobunu ili ministri poneti ambicijom menjali su svoje mišljenje kada bi ih podsetili na neku prethodnu indiskreciju, koju im je stranka oprostila, ali nikada nije zaboravila. Prosto je zapanjujuće kako političari „smekšaju” kada se suoče sa mogućnošću sudara između njihovog javnog i privatnog života. Da, i onaj dispeptični momak iz Stafordšira, koji je samoinicijativno nameravao da održi govor nadomak premijerovog privatnog travnjaka, dozvao se pameti. Dovoljan je bio samo telefonski poziv na kuću njegove ljubavnice umesto porodične.

„Fransise, kako si me ovde pronašao, jebote?”

„O, Kite, nisam valjda pogrešio? Veoma mi je žao, hteo sam nakratko da porazgovaram s tobom o tvom malom govoru, ali izgleda da sam ovaj broj našao u pogrešnim knjigama.”

„Na šta misliš, dođavola?”

„Nije ti poznato? Imamo dva seta knjiga. Jedan je službeni, drugi... Ovaj, nemoj da brineš, naša mala crna knjiga je na sigurnom. Neće se ponoviti.” Nakon pauze: „Zar ne?”

Sekretar za saobraćaj je uzdahnuo, glasom ispunjenim melanhelijom i krivicom. „Ne, Fransise, dođavola, neće.” Još jedan grešnik doživeo je brzo pokajanje.

Stranka je bila dužna Fransisu Erkartu, svi su to znali. A nakon ovih izbora, dug će morati da se plati.

Fransis se trgao kad mu je prišla jedna od njegovih posvećenih dama. Nakon vrelog i uzbudljivog dana, izostala je pristojnost i diskrecija, ali nije mogao da se ne vidi žar u njenim očima, obrazi su joj goreli, a zadah težak od bajatih sendviča s jajima i zelenišem.

„Recite nam, gospodine Erkarte, šta planirate? Hoćete li se kandidovati za sledeće izbore?“, drsko je upitala.

„Kako to mislite?“, odgovorio je, zatečen, očiju plamtećih od prezira.

„Da li razmišljate o povlačenju? Imate šezdeset i jednu, zar ne? Šezdeset pet ili više na sledećim izborima“, nije odustajala.

Povio je svoju visoku i vižljastu figuru da bi je pogledao pravo u oči. „Gospođo Bejli, još uvek sam pri zdravoj pameti, i u mnogim društvima zapravo bih tek došao do svog prvog političkog angažmana“, odgovorio je stisnutih usana na kojima se nije zadržao ni tračak ljubaznosti. „Još uvek imam toliko toga da uradim. I što želim da postignem.“

Okrenuo se od nje, ne trudeći se da sakrije svoju nerovozu, iako se duboko u sebi slagao s njom. Oštre crvene nijanse njegove mladosti odavno su izbledele, zlato se preobrazilo u srebro, kako je voleo da se našali. Nosio je dužu kosu, kao da je nešto kompenzovao. Njegova omršavela figura nije ispunjavala tradicionalno skrojena odela kao u ranijim godinama, a njegove plave oči postale su hladnije nakon tolikih zima. U prenatrpanoj prostoriji svakako se isticao visinom i uspravnim držanjem, ali jedan ministar, koga je nekom prilikom naljutio, rekao mu je da ga njegov osmeh podseća na dršku na urni punoj hladnog pepela. „I neka taj pepeo uskoro bude tvoj, matoro kopile“, ispalio je čovek. Erkart je daleko odmakao od praga sredovečnosti i

to nije mogao sakriti, čak ni od sebe. Iskustvo više nije bilo saveznik.

Koliko je godina gledao mlađe i manje nadarene kako brže napreduju? Koliko puta im je brisao suze, brisao dupe, svesrdno sakrivao njihove tajne da bi im raščistio put? Da, dužni su mu! Još uvek ima vremena da ostavi svoj trag, ali su i gospođa Bejli i on znali da ga nema napretek.

Iako se okrenuo od nje, ona ga je progonila, idući za njim kao kad prati iscrtanu strelicu za pravac kretanja u Haj strit tržnom centru. Molećivo je podigao pogled i uspeo da privuče pažnju svoje žene Mortime, veoma zauzete trivijalnostima u udaljenom kraju prostorije. Odmah je shvatila da vapi za spasavanjem, pa mu je pohitala u pomoć.

„Dame, izvinite nas, pošto moramo da se vratimo u hotel i presvučemo pre prebrojavanja. Ne mogu dovoljno da vam zahvalim za vašu pomoć. Znete koliko značite Fransisu.”

Erkart je čak uspeo da se nasmeši gospođi Bejli; osmeh je poživeo kao majska mušica, tako kratko da je gotovo zamro pre nego što je mogao biti primećen, ali taman dovoljno da popravi njihov odnos. Užurbano je krenuo ka vratima. Dok se opraštao sa domaćicom, zaustavila ga je izborna aktivistkinja, hitro zapisujući ono što su joj govorili u slušalicu.

„Upravo dobijam poslednje izlazne procene, Fransise”, objasnila je.

„A ja se čudim zašto to nije bilo gotovo pre sat vremena.” Ponovo najslabašniji od razgaljenih izraza lica koji umiru pre nego što ih neko zapazi.

„Ne izgleda veselo kao prošli put”, rekla je, zajapurena od besa. „Mnoge naše pristalice izgleda da su ostale kod kuće. Teško je pročitati, ali mislim da ćemo izgubiti većinu. Ne znam za koliko.”

„Nek se nose. Zaslužuju da nekoliko godina budu opozicija. Možda će im to pokrenuti zadnjice.”

„Dragi”, njegova žena se umiljavala kao i bezbroj puta dotad u sličnim prilikama, „nemoj tako. U prednosti smo skoro dvadeset dve hiljade glasova, tim apstiniranjem nećemo valjda mnogo izgubiti, zar ne?”

„Mortima, okani se toga. Vruće mi je, umoran sam i dosta mi je komšijskih naklapanja za danas. Za ime božje, vodi me odavde.”

Krenuo je krupnim koracima dok se ona okretala da mahne u znak zahvalnosti i pozdrava okupljenima u prenatrpanoj prostoriji. Baš na vreme da vidi kako se lampa razbija o pod.

Atmosfera kontrolisane opasnosti koja je obično ispunjavala kancelariju urednika – nestala je, zamenio ju je turoban osećaj panike koja je pretela da se otrgne kontroli. Prvo izdanje odavno je otišlo u štampu, upotpunjeno naslovnom stranom sa boldovanim slovima: KOD KUĆE, NA SUVOM! Ali to je bilo u šest po podne, četiri sata pre nego što su zatvorena izborna mesta. Urednik *Dejli kronikla* rizikovao je sa izbornim rezultatima da bi svoje prvo izdanje, do tada ne tako važno, što pre izbacio na ulice. Ako je u pravu, prvi će izaći sa vestima. Ako je pogrešio, biće do guše u vodi okružen aligatorima.

Za Grevila Prestona kao urednika ovo su bili prvi izbori i nije mu bilo svejedno. Njegova nervoza se ogledala u stalnim promenama naslova, njegovim nezajažljivim zahtevima da politička redakcija neprestano ažurira podatke i senzacionalističkom jeziku. Doveo ga je pre samo nekoliko meseci novi vlasnik *Kronikla* s jednom jednostavnom

i bezuslovnom instrukcijom: „Uspeh.” Neuspeh kao opcija nije postojao u njegovom ugovoru i znao je da mu neće biti pružena druga šansa – kao što je i on ne bi pružio ostalim zaposlenima u *Kroniklu*. Finansijska situacija zahtevala je nemilosrdno rezanje troškova i mnogi stariji zaposleni našli su se pod udarom „racionalizacije” ustupajući tako svoja mesta manje iskusnim ali znatno jeftinijim zamenama. Što je s finansijske strane bilo efikasno, ali je potpuno razbucalo moral. Čistka je ostatku personala donela nesigurnost, lojalnim čitaocima zbunjenost, a Prestonu neprestanu strepnju nad glavom, ali njegov vlasnik nimalo nije mario za to.

Prestonova strategija za povećanje tiraža osvojila je novu klijentelu, ali je tek trebalo da donese planiranu žetvu. Došao je u novine kao mali čovek sa držanjem Napoleona, ali je gubio na težini sve dok nije morao da pribegne tregerima koji će mu držati pantalone i okeanu kafe da bi ostao budan. Nekada doterano i glatko lice počelo je da se orošava bezbrojnim graškama znoja koje su se sakupljale na obrvama, zbog čega su mu naočare s teškim okvirom klizile niz nos. Prsti koji su nekada dobovali od zamišljenosti sada su treskali od nestrpljenja. Pažljivo izgrađeni autoritet prevladao je osećaj unutrašnje nesigurnosti; nije više bio siguran u to da može da savlada bilo kakav izazov. Prestao je čak i da tuca sekretaricu.

Sklonio je pogled sa niza bleštavih televizijskih ekrana na zidu svoje kancelarije da bi se suočio sa članom redakcije koji mu je zadavao toliko muka. „Kako, dođavola, znaš da je pošlo naopako?”

Meti Storin nije ustuknula. Sa svojih dvadeset osam bila je najmlađa u političkoj redakciji, zamenivši jednog od starijih izveštača koji je napravio darmar s računima jer nije

odustajao od višesatnih intervjua tokom ručkova u Savoju. Ipak, uprkos svojoj mladosti i skorašnjem dolasku, Meti je bila sigurna u svoju procenu, što su nesposobni ljudi brkali sa tvrdoglavošću. Navikla je na to da viču na nju, i nije se libila da odgovara vikanjem. Kako god, bila je Prestonove visine i „skoro isto lepa”, kako se često šalila na njegov račun. Šta ima veze ako najveći deo vremena provodi buljeći u njene grudi? Pomagale su joj u poslu i ponekad donosile pobjedu u međusobnim raspravama. Nije ga doživljavala kao seksualnu pretnju. Znala je da mu sekretarica služi za te stvari i pošto su je proganjali muškarci niskog rasta u blentavim crvenim pantalonama, odlučila je da tu cenu plati odlaskom na jug. Ako ovde preživi, moći će da gradi karijeru bilo gde.

Ruku zavučenih u džepove modernih šljampavih pantalona, nonšalantno se okrenula kako bi se suočila s njim. Govorila je sporo, nadajući se da njen glas neće odati koliko je nervozna. „Greve, svi vladini parlamentarci s kojima sam razgovarala u protekla dva sata imaju sve lošije prognoze. Telefonirala sam kontroloru u izbornom okrugu premijera i on kaže da ankete pokazuju da je izlaznost manja za pet posto. Kao da je poljuljano poverenje birača. Tamo se nešto dešava, može da se nanjuši. Vlada nije kod kuće i svakako nije na suvom.”

„Pa?”

„Pa naša priča je prejaka.”

„Kojesta. Svaka anketa tokom izbora govorila je da vlada glatko osvaja većinu, opet hoćeš da promenim naslovnicu na osnovu... čega? Ženskog instinkta?”

Meti je znala da je napada iz nervoze. Svi urednici žive na ivici; tajna je u tome da se to ne pokaže. Preston je to pokazivao.

„OK”, rekao je, „imali su većinu na poslednjim izborima – više od sto mesta. Ti mi kažeš da ti tvoj ženski instinkt kaže da će to biti malo sutra. Izborne ankete predviđaju oko sedamdeset mesta. Šta mala Meti Storin misli?”

Propela se na prste samo da bi mogla da ga pogleda s visine. „Veruj anketama ako hoćeš, Greve, ali to nije ono što se događa na ulici. Nema entuzijazma među vladinim pristalicama. Neće se pokrenuti. To će smanjiti većinu.”

„Ma daj”, bio je uporan. „Koliko?”

Nije mogla zauvek da ostane na vrhovima prstiju. Polako je odmahнула glavom da podvuče svoju opreznost, njena plava kosa šušala je po ramenima. „Pre nedelju dana rekla bih oko pedeset. Sada – računam na manje”, odgovorila je. „Možda mnogo manje.”

„Bože, ne može biti manje. Podržavamo tu bagru sve vreme. Moraju da ostvare rezultat.”

I ti moraš da ostvariš rezultat, mislila je. Svi su znali gde se nalazi njihov urednik: u sredini najveće močvare u Flit stritu. Prestonovo jedino čvrsto političko ubeđenje bilo je to da njegov list ne može sebi priuštiti da se nađe na gubitničkoj strani, mada to nije bilo njegovo mišljenje, već novog koknjevskog vlasnika novina, Bendžamina Landlesa. Bio je poznat po tome da se nije zamajavao da bude pristojan i da se trudi da sakrije svoje pravo mišljenje, već ga je iznosio sasvim otvoreno. Kao što je stalno podsećao svoje nepouzdana osoblje, budući da je politika vlade bila jasna da je lakše kupiti deset novih urednika nego jedne novine, „tako da nećemo odjebavati vladu time što ćemo podržavati jebenu drugu stranu”.

Landles je bio tvrd kao njegova reč. Ispoštovao je vladin tabor znatnim povećanjem tiraža svojih novina i sve što je

očekivao zauzvrat bilo je to da vlada ostvari valjani izborni rezultat. To nije bilo razumno, naravno, ali Landles nikada nije smatrao da razumom može da izvuče najbolje od svojih zaposlenih.

Preston je nastavio da pilji u TV ekrane, nadajući se boljim vestima. Meti je ponovo pokušala. Sela je na ugao urednikovog velikog stola, zaklonivši gomilu anketa na koje je on tako slepo računao, i izložila svoje viđenje. „Vidi, Greve, stvari stoje ovako. Kada je Margaret Tačer ispraznila torbu i bila prinuđena da se povuče, ljudima je očajnički bila potrebna promena stila. Želeli su novu modu. Nešto manje grubo, manje tiransko; dosta im je bilo božjeg suda i toga da ih predstavlja jebeno žensko.” Ti bi svakako to trebalo da razumeš, mislila je. „Tako su u mudrosti svojoj izabrali Kolingridža, možda i jedino zato što je ulivao poverenje na televiziji, bio pažljiv s malim starim damama i, po svemu sudeći, lišen afera.” Pomirljivo je slegnula ramenima. „Ali izgubili su svoju oštricu. To je sutlijaška politika bez imalo entuzijazma. Vodio je kampanju poletom učitelja nedeljne škole. Da je kampanja potrajala još sedam dana, mislim da bi i njegova žena glasala za drugog. Čisto za promenu.”

Preston je odvratio pogled od ekrana i tapkao se po obrazu. Činilo se da je konačno obratio pažnju. Deseti put te večeri Meti se pitala da li koristi lak za kosu. Podozrevala je da je počeo da ćelavi. Bila je sigurna u to da čupa obrve.

Vratio se na temu. „OK, pokušajmo da se smirimo i držimo se čvrstih brojeva, hoćemo li? Kolika će biti većina? Da li će se vratiti ili neće?”

„Samo bi brzopleti rekao da neće”, odgovorila je.

„Brzopletoš nije moj manir, Meti. Biću zadovoljan bilo kojom većinom. Dođavola, u ovim okolnostima biće veliki

uspeh. Zapravo, istorijski. Četiri čiste pobjede, to se nikad ranije nije dogodilo. Tako, naslovnica ostaje.”

Preston je ubrzo završio sa instrukcijama i sipao sebi čašu šampanjca iz boce koja je stajala na polici. Njoj nije ponudio. Počeo je da kopa po papirima u znak rastanka, ali Meti nije marila za to. Njen deda je bio moderni viking koji je u olujnu ranu 1941. plovio preko Severnog mora u polupotopljenom ribarskom brodiću kako bi umakao iz Norveške, koju su okupirali nacisti, i pridružio se RAF-u. Meti je od njega nasledila ne samo prirodni skandinavski izgled nego i tvrdoglavost koja mnogima nije prijala. Šta kog đavola!

„Samo zastani za trenutak i upitaj se šta možemo očekivati od Kollingridža u nove četiri godine”, Meti je izazivala. „Možda je previše prefinjen da bude premijer. Njegov program toliko je bio šupalj da je oduvan u prvoj nedelji kampanje. Nije doneo nove ideje. Njegov jedini plan jeste da kucne u drvo i da se nada da ni Rusi ni sindikati neće prdeti preglasno. Da li misliš da je to ono što zemlja zaista želi?”

„Elegantno izvedeno, kao i uvek, Meti”, podrugnuo se, ponovo zaštitnički. „Ali nisi u pravu, igrači žele konsolidaciju, ne metež. Ne žele da se igračke bacaju iz kolica kad god se beba izvede u šetnju.” Podigao je prst kao dirigent koji muzičara koji je pogrešio vraća na partituru. „Tako da par godina toplog piva i kriketa neće biti nimalo loše. A naš drugar Kollingridž ponovo u Dauning stritu – biće zaista čudesno!”

„To će biti krvavi pokolj”, promrmljala je, okrenuvši se da pođe.

Sadržaj

DEO PRVI • Promešaj	5
DEO DRUGI • Preseci	121
DEO TREĆI • Igraj	211
POGOVOR	389

Majkl Dobs
KULA OD KARATA

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura
Aleksandra Šašović

Korektura
Blum

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-268-2

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2019.

Izdavač / Štampa / Plasman
DERETA doo
Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077; 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.111-31

ДОБС, Мајкл, 1948-

Kula od karata / Majkl Dobs ; prevod sa engleskog
Dejan Acović. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2019
(Beograd : Dereta). – 391 str. ; 21 cm. – (Biblioteka IN /
[Dereta, Beograd])

Prevod dela: House of Cards / Michael Dobbs.
– Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-6457-268-2

COBISS.SR-ID 279354380